

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1148/2564

ธนาคาร ล.โจทก์ บริษัท ด. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 306, ป.พ.พ. มาตรา 292, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 306 (เดิม) ใช้บังคับอยู่ในขณะมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ลูกหนี้ตามคำพิพากษากำหนดไว้ว่าเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ขายทอดตลาดแล้ว การดำเนินการบังคับคดีให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะต้องแจ้งประกาศการขายทอดตลาดแก่บรรดาบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จะขายนั้นให้ทราบด้วย แม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้หนึ่งที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาดนั้นตามคํานิยามของมาตรา 280 (1) (เดิม) แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องส่งประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบตามบทบัญญัติมาตรา 306 (เดิม) นั้น ต้องเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีส่วนได้เสียโดยตรงในทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาดโดยต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น ไม่ว่าจะปรากฏทางทะเบียนหรือโดยประการอื่นก็ตาม เมื่อปรากฏว่าที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ประกาศขายทอดตลาดเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีส่วนได้เสียโดยตรงในทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องแจ้งประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบ ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นเพียงผู้ถือหุ้นและเป็นกรรมการของจำเลยที่ 1 และไม่ได้มีส่วนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างร่วมกับจำเลยที่ 1 แต่อย่างใด แม้จำเลยที่ 2 ต้องร่วมกับจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 รับผิดตามคำพิพากษตามยอม และการขายทอดตลาดที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 อาจทำให้ความรับผิดตามคำพิพากษตามยอมของจำเลยที่ 2 ที่มีต่อโจทก์เปลี่ยนแปลงเพราะหากขายทอดตลาดได้ในราคาสูงก็อาจเพียงพอแก่การชำระหนี้ตามคำพิพากษตามยอมได้สิ้นเชิงหรือคงเหลือหนี้ค้างชำระจำนวนน้อยลงอันเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ 2 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 292 วรรคหนึ่ง ด้วยก็ตาม แต่การเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือโดยส่วน เป็นสิทธิของโจทก์ที่จะเลือกบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ก็คงเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ 2 โดยทำให้ความรับผิดต่อโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในหนี้ตามคำพิพากษายอมลดลงเท่านั้น ส่วนความรับผิดท้ายสุดเป็นความรับผิดระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษตามยอมด้วยกันตามมาตรา 296 แห่ง ป.พ.พ. นั้น ต่างต้องรับผิดเป็นส่วนเท่า ๆ กัน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยอาจใช้สิทธิไล่เบี้ยกันเองภายหลังลูกหนี้คนใดคนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้การขายทอดตลาดที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 จะได้ราคาทอดตลาดมากน้อยเพียงใด จึงไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดของจำเลยที่ 2 ในระหว่างลูกหนี้ร่วมด้วยกันซึ่งเป็นความรับผิดโดยตรงแต่ประการใด จำเลยที่ 2 จึงมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องส่งประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบด้วย กรณีไม่มีเหตุเพิกถอนการขายทอดตลาดตามคำร้องของจำเลยที่ 2

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยทั้งสอง
ร่วมกันรับผิดชอบหนี้แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยและค่าฤชาธรรมเนียม ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องว่า
จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ ขอให้บังคับ
คดี เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 1388, 1392, 1393, 1394, 1426,
28270, 143921, 143923 พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 เพื่อนำออกขายทอดตลาด และมี
ผู้ประมูลซื้อไปในราคา 385,520,000 บาท เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องขอให้
ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาด และงดการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โจทก์
ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง จำเลยที่ 2 อุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้น และชั้นอุทธรณ์ให้เป็น
พับ จำเลยที่ 2 ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภค
วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า เจ้าพนักงานบังคับคดียึด
ที่ดินโฉนดเลขที่ 1388, 1392, 1393, 1394, 1426, 28270, 143921 และ 143923 รวม 8 แปลง
พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 และขายทอดตลาดไปเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 ในราคา
385,520,000 บาท โดยไม่ได้ส่งประกาศขายทอดตลาดให้จำเลยที่ 2 ทราบ ศาลฎีกาแผนกคดี
ผู้บริโภคเห็นสมควรวินิจฉัยก่อนว่าจำเลยที่ 2 มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นฎีกาหรือไม่
ได้ความว่าศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน
2560 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวจึงมีอำนาจประนีประนอมยอมความ ฟ้องร้อง หรือต่อ
สู่อีกใคร ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22
(3) ซึ่งรวมถึงการดำเนินการในชั้นบังคับคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ด้วย คดีนี้ แม้โจทก์
ฟ้องจำเลยที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ชำระเงินพร้อม
ดอกเบี้ยแก่โจทก์ จึงเป็นคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 ก็ตาม แต่ในชั้นบังคับคดีจำเลยที่ 2
โต้แย้งการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการประกาศขายทอดตลาดที่ดินรวม 8
แปลง พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 มิใช่ทรัพย์สินของจำเลยที่ 2 กรณีจึง
ไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ที่ให้อำนาจ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการแทนจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 จึงมีอำนาจยื่นคำร้อง
ขออนุญาตฎีกาด้วยตนเอง และศาลฎีกาจึงต้องพิจารณาพิพากษาตามประเด็นที่จำเลยที่ 2
ได้รับอนุญาตให้ฎีกาต่อไป คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่จำเลยที่ 2 ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า จำเลยที่
2 เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องส่งประกาศการขายทอดตลาดให้
ทราบหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 306 (เดิม) ใช้บังคับอยู่ใน
ขณะมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ลูกหนี้ตามคำพิพากษา กำหนดไว้ว่าเมื่อศาลมี
คำสั่งอนุญาตให้ขายทอดตลาดแล้ว การดำเนินการบังคับคดีให้เป็นหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะต้องแจ้งประกาศการขายทอดตลาดแก่บรรดาบุคคลผู้มีส่วนได้เสียใน
การบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จะขายนั้นให้ทราบด้วย แม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้หนึ่งที่เป็น
ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาดนั้นตามคานียามของมาตรา
280 (1) (เดิม) แต่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องส่ง
ประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบตามบทบัญญัติมาตรา 306 (เดิม) นั้น ต้องเป็น
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีส่วนได้เสียโดยตรงในทรัพย์สินที่จะทำการขายทอดตลาดโดยตรง
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น ไม่ว่าจะปรากฏทางทะเบียนหรือโดยประการอื่นก็ตาม เมื่อ

ปรากฏว่าที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ประกาศขายทอดตลาดเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีส่วนได้เสียโดยตรงในทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องแจ้งประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบ ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นเพียงผู้ถือหุ้นและเป็นกรรมการของจำเลยที่ 1 และไม่ได้มีส่วนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างร่วมกับจำเลยที่ 1 แต่อย่างใด แม้จำเลยที่ 2 ต้องร่วมกับจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 รับผิดชอบหนี้ตามคำพิพากษตามยอม และการขายทอดตลาดที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 อาจทำให้ความรับผิดชอบในหนี้ตามคำพิพากษตามยอมของจำเลยที่ 2 ที่มีต่อโจทก์เปลี่ยนแปลงเพราะหากขายทอดตลาดได้ในราคาสูงก็อาจเพียงพอแก่การชำระหนี้ตามคำพิพากษตามยอมได้สิ้นเชิงหรือคงเหลือหนี้ค้างชำระจำนวนน้อยลงอันเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 292 วรรคหนึ่ง ด้วยก็ตาม แต่การเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือโดยส่วน เป็นสิทธิของโจทก์ตามแต่จะเลือก การที่โจทก์เลือกบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ก็คงเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่ 2 โดยทำให้ความรับผิดชอบต่อโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในหนี้ตามคำพิพากษตามยอมลดลงเท่านั้น ส่วนความรับผิดชอบที่สุดเป็นความรับผิดชอบระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษตามยอมด้วยกันตามบทบัญญัติมาตรา 296 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ต่างต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่า ๆ กัน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยอาจใช้สิทธิไล่เบี้ยกันเองภายหลังลูกหนี้คนใดคนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ การขายทอดตลาดที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 จะได้ราคาทอดตลาดมากน้อยเพียงใด จึงไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยที่ 2 ในระหว่างลูกหนี้ร่วมด้วยกันซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยตรงแต่ประการใด จำเลยที่ 2 จึงมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในที่ดินทั้งแปดแปลงพร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 1 ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องส่งประกาศการขายทอดตลาดให้ทราบด้วย กรณีไม่มีเหตุเพิกถอนการขายทอดตลาดตามคำร้องของจำเลยที่ 2 การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ในประกาศที่ได้แจ้งแก่จำเลยที่ 1 จึงเป็นการขายทอดตลาดโดยชอบแล้ว กรณีไม่มีเหตุเพิกถอนการขายทอดตลาดรายนี้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องของจำเลยที่ 2 และศาลอุทธรณ์พิพากษายืนนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 2 ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์ · แรกรณ ปรีพจน์พจนพิสุทธิ์ · สืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1148/2564>